

Pedagogisk personal (lärarregistret) 2015

UF0113

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	8
2.2.5	Bearbetning.....	8
2.2.6	Modellantaganden.....	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9
B.3	Aktualitet.....	9
3.1	Frekvens.....	9

3.2	Framställningstid.....	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	10
5.1	Spridningsformer.....	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation.....	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Uppl ynningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Robert Hansson
Telefon: 019-17 65 23
Telefax: --
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Statistiken regleras även av förordningen (2001:100) om den officiella statistiken och Skolverkets föreskrift (SKOLFS 2014:46).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna som samlas in i denna undersökning utgör en del av Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Uppgifter om pedagogisk personal har samlats in årligen sedan slutet av 70-talet. Sedan dess har det skett vissa förändringar i insamlingen som exempelvis berört vilka variabler som samlats in, vilka skolformer som har ingått i insamlingen och hur insamlingen har genomförts.

För två år sedan (insamlingen avseende 15 oktober 2013) genomfördes omfattande förändringar i insamlingen. Variabeln befattningskod, som avsåg personens huvudsakliga befattning, togs bort och ersattes av ett antal nya variabler som används för att specificera olika typer av tjänster. En annan större förändring var att lärartjänster behövde rapporteras med omfattning per angivet undervisningsämne, lärartjänster med fler än fem undervisningsämnen var dock undantagna denna redovisning.

I förra årets undersökning (avseende 15 oktober 2014) infördes ett antal nyheter. Alla lärartjänster behövde nu rapporteras med omfattning per angivet undervisningsämne, oavsett hur många undervisningsämnen tjänsten omfattade. Tjänstledig personal behövde också rapporteras in med mer detaljerad information. Dessutom började enskilda skolenheter med internationell inriktning, som tidigare samlades in på gruppnivå, samlas in på individnivå på motsvarande sätt

som övriga skolenheter.

I årets insamling genomfördes några mindre förändringar av undervisningsämnen som rapporterats i form av ämneskategorier. För grundskolan togs kategorierna NO och SO ämnen bort (berörda lärare skulle istället rapporteras med alla enskilda ämnen de undervisade i). I gymnasieskolan kompletterades ämneskategorierna "Vissa ämnen" och "Övriga bilaga 4 ämnen" med variabler för vilket/vilka ämnesområde inom ämneskategorierna som läraren undervisade i.

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken) och Utbildningsdepartementet. Skolor, kommuner, företag, forskare, massmedia och privatpersoner kan också använda den statistik som finns publicerad för statistik- eller informationsändamål. Uppgifterna i registret används också till den internationella rapporteringen av utbildningsindikatorer till Eurostat och OECD.

A.12 Upplägg och genomförande

Undersökningen genomförs årligen. Mätdatum är satt till 15 oktober. Insamlingen avser uppgifter om lärare, skolledare, yrkes- och studievägledare och övrig pedagogisk personal i det svenska skolsystemet. Uppgifterna samlas in på individnivå fördelade på de skolenheter eller centrala uppgiftslämnare där den pedagogiska personalen är verksam. Uppgifter om vilka verksamma skolenheter och centrala uppgiftslämnare som finns hämtas från Skolverkets skolenhetsregister avseende 15:e oktober 2015.

Insamlingen genomförs genom att SCB skickar ut ett informationsbrev (s.k. missiv) med inloggningsuppgifter till berörda uppgiftslämnare (aktiva skolenheter och centrala uppgiftslämnare) i början av oktober. Med hjälp av dessa skickar sedan uppgiftslämnarna in efterfrågade uppgifter via SCB:s webbplats i form av en ifylld Excel-mall eller en textfil. Majoriteten av uppgiftslämnarna använder sig av Excel-mallen för att lämna in uppgifter. Utsändnings- och insamlingsarbetet samordnas med insamlingen av elevstatistik i motsvarande skolformer. Påminnelser skickas ut till de som inte lämnar in uppgifter i tid och återkontakter tas med uppgiftslämnare i de fall kompletteringar eller rättningar behöver göras under hösten och vintern.

När insamlingen och granskningen av insamlat material är klar sammanställs uppgifterna till ett register, som utgör grund för statistiken. När statistiksammansättningen är granskad och klar publiceras statistiken på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras årligen till bl. a. OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok som publiceras en gång om året.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Insamlingen kommer att ses över och utvärderas under våren, men inga förändringar är beslutade i nuläget.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Insamlingen av pedagogisk personal är en totalundersökning som omfattar information om samtliga pedagogiska tjänster som finns vid Skolenheter inom de Skolformer som Skolverket ansvarar för. Förskolan utgör dock ett undantag, och dess personal samlas in i en egen undersökning. Urvalsramen över vilka skolenheter som är aktiva vid mätdatumet hämtas från Skolverkets Skolenhetsregister.

Undersökningens mätdatum är 15 oktober, och uppgifterna publiceras av skolverket ca fem månader efter mätdatumet. Uppgifterna finns grupperade på Skolenhetsnivå, och kan därför enkelt jämföras med andra skolundersökningar (exempelvis elever eller betyg) på Skolenhet- kommun- eller riksnivå.

Statistiken publiceras framförallt i form av tabeller och i databaser på Skolverkets hemsida, men uppgifterna ingår även i en del andra publikationer.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av samtliga tjänster för pedagogisk personal som är verksamma inom skolformerna grundskola, förskoleklass, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, specialskola, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Målpopulationen omfattar alltså inte t.ex. administrativ personal, elevhälsa eller fastighetsskötsel.

Varje *tjänst* utgör ett målobjekt. En *individ* kan vara verksam i flera olika skolenheter eller skolformer och ha flera olika typer av tjänster (exempelvis vara verksam som både skolledare och lärare) och representerar i sådana fall flera olika målobjekt.

1.1.2 Variabler

Variabler som redovisas i statistiken är:

- Typ av tjänst (lärare, rektor, övrig skolledare, speciallärare, specialpedagog, yrkes- och studievägledare eller annan pedagogisk personal)
- Tjänstgörande personer
- Tjänstgörande omräknat till heltidstjänster
- Anställningsform (tillsvidareanställning eller tidsbegränsad anställning)

- Undervisningsämne (för samtliga skolformer förutom utbildning i svenska för invandrare)
- Tjänstledighet
- Tjänstgöringsgrad
- Utbildningsanordnare (för kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare)

I registret finns även uppgifter om skolenhet, personnummer, kön, ålder, högsta utbildningsnivå, antal år personen funnits som lärare i registret, tjänstgöringsomfattning, undervisning i modersmål samt anställningslag (tillsvidareanställning eller tidsbegränsad anställning).

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i antal, andelar, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Län
- Kommun
- Huvudman
- Skolform
- Skolenhet
- Kön
- Utländsk bakgrund
- Typ av tjänst
- Anställningsform
- Pedagogisk högskoleexamen.

1.1.5 Referenstider

Mätdatum är 15 oktober eller närliggande vardag 2015.

Referensperiod för variabler hämtade från *Utbildningsregistret* är vårterminen 2014.

Referensperiod för variabler hämtade från *Registret över totalbefolkningen* (RTB) är 30 november.

1.2. Fullständighet

Pedagogisk personal verksam i skolformerna förskola, pedagogisk omsorg och öppen förskola samlas inte in i undersökningen om Pedagogisk personal. Dessa samlas istället in i insamlingen *Förskola och annan pedagogisk verksamhet*.

För de skolformer som Skolverket har ansvar för, och som ingår i insamlingen (förskoleklass, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, grundskola, specialskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare), anses registret över Pedagogisk personal ge en god bild av den pedagogiska persona-

len. Undersökningen samlar dock bara in uppgifter om pedagogisk personal, varför övrig personal med anknytning till skolenheten (exempelvis vaktmästare, elevhälsa eller måltidspersonal) inte är medräknade.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över pedagogisk personal är totalräknad, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer. Vid årets undersökning rapporterade inte alla skolenheter in pedagogisk personal, vilket innebär att det förekommer svarsbortfall.

I den officiella statistiken redovisas uppgifter på riksnivå och på den nivån håller statistiken god kvalitet. Även på kommunnivå håller statistiken god kvalitet. På skolenhetsnivå kan statistiken däremot ibland ha brister, eftersom det inte alltid går att matcha personal mot elever. På vissa skolenheter saknas det uppgifter om elever och på andra saknas uppgifter om personal. Det beror ofta på att eleverna och personalen redovisats på olika skolenheter, eller på grund av bortfall.

För att framställa det färdiga registret genomförs samkörningar med andra register. Vid samkörningar beror statistikens kvalitet även på det andra registret. *Registret över pedagogisk personal* samkörs med *Registret över totalbefolkningen* (RTB), *Registret över befolkningens utbildning* (UREG), samt SCB:s *Universitets och högskoleregister* för att ta fram bakgrundsvariabler. T.ex. uppgift om huruvida personalen har tagit ut en pedagogisk högskoleexamen. RTB håller hög kvalitet för samtliga folkbokförda personer medan UREG har visst partiellt bortfall för den utrikes födda befolkningen.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsfel.

2.2.2 Ramtäckning

Skolverkets skolenhetsregister används för att nå ut till insamlingsobjekten (aktiva skolenheter och centrala uppgiftslämnare på kommunal nivå vid mätdatum 15:e oktober 2015). Skolenhetsregistret anses ha god täckningsgrad. Ramtäckningen anses därför vara fullständig eftersom alla aktuella insamlingsobjekt sammanfaller med målobjekten.

2.2.3 Mätning

Insamlingsobjekten i undersökningen är aktiva skolenheter och centrala uppgiftslämnare på kommunal nivå som är verksamma inom skolformerna grundskola, förskoleklass, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, specialskola, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Uppgifter om vilka enheter inom ovanstående skolformer som är aktiva den 15:e oktober 2015 hämtas från Skolverkets skolenhetsregister

Uppgiftsinsamlingen genomförs främst via Excel-blanketter som tillgängliggörs via SCB:s insamlingssida på internet och som fylls i av uppgiftslämnare. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen i att uppgifts-

lämnarna feltolkar instruktioner och definitioner vilket gör att samma typ av personal kan rapporteras på olika sätt av olika uppgiftslämnare. Registreringsfel i form av ogiltiga värden eller partiellt bortfall förhindras till stor del genom tvingande kontroller i samband med insamlingen av uppgifter.

De förändringar som infördes under 2013 års insamling (se avsnitt *A.10 Syfte och historik*) medförde att flera mått från och med 2013 års register räknas fram på annat sätt än tidigare. Insamlingen anses dock ha blivit tydligare och enklare i och med dessa förändringar, där det framgår tydligare än tidigare hur olika typer av personal ska redovisas. Det är därför att anta att mätfel på grund av felaktig rapportering har minskat de senaste tre åren.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt är det frågan om *objektsbortfall*; saknas endast vissa värden handlar det om *partiellt bortfall*.

Objektsbortfall förekommer eftersom uppgiftslämnare inte lämnar in uppgifter om alla tjänster. Det finns ingen uppskattning av det totala objektsbortfallet men i årets undersökning (2015) är det ett 60-tal skolenheter som trots påminnelser och uppgiftslämnarplikt inte har lämnat några uppgifter alls. Antalet skolenheter som uteblivit med uppgifter ligger i linje med antalet förra året, och är i sin tur färre än antalet som uteblivit tidigare år.

Den exakta omfattningen av objektsbortfallet är svårt att beräkna, och det enda material som går att samgranska emot är föregående års register, där man granskar om personalantalet förändrats i stor utsträckning mellan åren. Det totala objektsbortfallet är ändå litet och anses inte påverka undersökningens tillförlitlighet på nationell nivå. Statistiken kan dock bli skev för enstaka kommuner eller skolformer med få innevarande lärare eller med stort objektsbortfall.

Partiellt bortfall till följd av att uppgiftslämnarna vid inläsningen inte angett ett värde på en eller flera variabler stoppas i möjligast mån genom tvingande kontroller som finns inbyggda i insamlingssystemet. Det finns dock uppgifter som inte behöver fyllas i där det kan förekomma partiellt bortfall, exempelvis vilka undervisningsämnen en lärare har. Partiellt bortfall förekommer också i de fall där matchning mot till exempel RTB eller Utbildningsregistret inte ger någon träff.

Partiellt bortfall är i de flesta fall mycket svårt att uppskatta eller mäta; exempelvis finns det inget sätt att granska eller kontrollera att en lärares samtliga undervisningsämnen har redovisats, förutom att jämföra mot föregående års register. Det partiella bortfallet bedöms dock, liksom objektsbortfallet, vara tämligen litet och anses inte påverka statistiken på nationell nivå.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt. De bearbetningar som görs är bland annat granskning och upprättning, matchning mot andra register, härledning och aggregeringar och olika typer av beräkningar för att skapa presentationstabeller.

Risken för att bearbetningsfel som beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel eller systemfel, kan inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuer-

ligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”männsliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För årets undersökning finns inga kända fel från bearbetningsfasen. Resultaten har kontrollerats och rättats upp under arbetets gång.

2.2.6 Modellantaganden

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisas ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening i form av konfidensintervall beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Såväl uppgiftsinsamling som publicering sker en gång per läsår.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden, mätt från referenstid till publicering, är cirka 5 månader.

3.3 Punktlighet

Publicering är planerad till den 10 mars 2016.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Genom åren har undersökningen ändrats ett antal gånger, med förändrade insamlingsmetoder, förändringar av insamlingsvariabler eller att nya skolformer tagits med i undersökningen. Exempelvis genomfördes en större förändring av insamlingen år 1999, med nya mått och insamlingsvariabler. Fr.o.m. år 2010 samlas uppgifter om *personal i öppen fritidsverksamhet* in, och i 2011 års insamling började uppgift om *lärares undervisningsämnen* samlas in.

De tämligen omfattande förändringarna år 2013 påverkar till viss del jämförbarheten, då måtten för *antal lärare*, *skolledare* och *annan pedagogisk personal* räknas fram på ett delvis nytt sätt. Tidigare år har de beräknats baserat på vilken *befattningskod* som personen rapporterats med, medan de från och med år 2013 har angett *typ av tjänst* utifrån ett antal olika variabler. Det kan därför bli avvikelser jämfört med tidigare år i och med att samma personal redovisats annorlunda.

Från och med 2014 års register finns mer detaljerade uppgifter om tjänstledig personal och personal i fristående skolenheter med internationell inriktning, där motsvarande information inte går att få fram för tidigare år.

Viss försiktighet måste därför antas då man gör jämförelser över tiden, då insamlingsmetodik, beräkningar och kategoriseringar kan ha förändrats under årens lopp.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken samlas in på samma sätt, med samma metodik och med samma definitioner för alla redovisningsgrupper. Men samtidigt finns det ofrånkomligen bakomliggande skillnader inom grupperna man bör ta hänsyn till. På kommunnivå kan det exempelvis vara stor skillnad mellan olika kommuner i fråga om befolkningstäthet, geografiskt läge osv. Man bör därför ha skillnaden mellan olika kommuner i åtanke om man jämför exempelvis glesbygdskommuner med storstadskommuner. Motsvarande gäller även för län. I övrigt är redovisningsgrupperna jämförbara.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Eftersom statistiken om pedagogisk personal redovisas på kommunnivå finns stor möjlighet att sam använda statistiken, t.ex. med annan statistik inom Skolverkets nationella uppföljningssystem. Den kan t.ex. användas tillsammans med elevstatistik från andra undersökningar för att beräkna lärartäthet.

De register som ligger till grund för statistiken kan även samköras med andra register för att skapa ny statistik, då registren avseende pedagogisk personal innehåller personnummer.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på skolverkets webbplats www.skolverket.se.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar innehållande information och definitioner. Statistiken finns också tillgänglig i Skolverkets webbdatabaser SIRIS, <http://siris.skolverket.se>, och Jämförelsetal, <http://www.jmftal.artisan.se/>, där egna uttag kan göras utifrån ett antal tillgängliga variabler.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, Beskrivning av statistiken (BaS) som även publiceras på Skolverkets hemsida.

Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus). Dokumentationerna finns publicerade på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0113.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar om statistiken, kontakta Skolverket på telefon 08-52 73 32 00 vx, skolverket@skolverket.se.

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Robert Hansson, tfn 019-17 65 23, fornamn.efternamn@scb.se